

U Z N E S E N I E

*Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **D. Z.**, bývajúcej v T., proti odporcovi **Š. Z.**, bývajúcemu v T., o rozvod manželstva, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 31 P 277/2012, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 4. februára 2013, sp. zn. 4 CoP 16/2013, takto*

r o z h o d o l :

*Dovolanie **o d m i e t a .***

Navrhovateľke nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom zo 4. decembra 2012 č. k. 31 P 277/2012-45 rozviedol manželstvo účastníkov a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 4. februára 2013, sp. zn. 4 CoP 16/2013 odmietol odvolanie odporcu ako osoby, ktorá na jeho podanie nie je oprávnená (§ 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p.), lebo po vyhlásení rozsudku a poučení o opravnom prostriedku sa obaja účastníci vzdali práva na podanie odvolania.

Dňa 28. februára 2013 bolo na Najvyšší súd Slovenskej republiky doručené podanie odporcu označené ako „Sťažnosť“, v ktorom namietal zaujatosť zákonnej sudkyne voči svojej osobe a odopretie mu práva na chronologické objasnenie celej situácie v rodinnom živote s navrhovateľkou. Dovolací súd posúdil toto podanie odporcu v zmysle § 41 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. (podľa jeho obsahu) ako dovolanie, ktoré odporca na informatívnom výsluchu z 12. júna 2013 doplnil. Uviedol, že mienil podať vo veci dovolanie z dôvodu, že v priebehu celého konania o rozvod manželstva mu bola spôsobená ujma na jeho právach, keď mu súd nedal priestor brániť sa proti očierňovaniu zo strany jeho manželky.

Navrhovateľka sa k podanému dovolaniu odporcu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť a dospel k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V predmetnej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, kedy sa podmienky prípustnosti dovolania posudzujú podľa ustanovenia § 239 O. s. p.

*Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O. s. p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska.** Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení **prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky** (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O. s. p., ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O. s. p.). Dovolanie odporcu preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. nie je prípustné.*

Podľa ustanovenia § 237 O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

*Z hľadiska posudzovania prípustnosti dovolania však nemožno opomenúť, že v predmetnej veci **ide o konanie o rozvod manželstva**, v rámci ktorého súd prvého stupňa manželstvo účastníkov rozviedol a odvolací súd (dovoláním napadnutým) uznesením*

odvolanie odporcu odmietol. V takejto procesnej situácii treba vziať do úvahy fakt, že rozhodnutie súdu o rozvode manželstva má konštitutívny charakter; konštitutívny akt vytvára nový právny stav, takže jeho účinky (práva a povinnosti) vznikajú právoplatnosťou rozhodnutia, t. j. *ex nunc*. Právoplatnosťou rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, sa mení osobný stav účastníkov, takýto rozsudok je záväzný nielen pre účastníkov konania a pre všetky orgány, ale pre každého, pôsobí aj voči súdom (§ 159 ods. 2 O. s. p.). "Obnovením (oživením) manželstva", ako dôsledku zrušenia právoplatného rozhodnutia, ktorým bolo ukončené rozvodové konanie a manželstvo právoplatne rozvedené, by sa mohla vytvoriť situácia nezlučiteľná so stavom, ktorý sa mohol medzitým vytvoriť napríklad uzavretím nového manželstva a pod.

Za účelom zabránenia vzniku takéhoto nekonsolidovaného právneho stavu **treba pri posudzovaní prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu vziať do úvahy aj dôvody právnej úpravy vylúčenia prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku** vyplývajúcej z ustanovenia § 238 ods. 4 O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine. Dôvod takejto právnej úpravy spočíva jednoznačne vo význame právnej istoty v statusových veciach (viď článok 1 ods. 1 a článok 19 Ústavy Slovenskej republiky). **So zreteľom na vyššie uvedené možno vyvodit' záver, že proti uzneseniu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie smerujúce proti rozsudku, ktorým súd prvého stupňa rozvedol manželstvo účastníkov konania dovolanie nie je prípustné a to ani v prípade, že toto uznesenie je postihnuté niektorou z väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.** Tento názor je v súlade s doterajšou judikatúrou tak Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (3 Cdo 247/2009 uverejnený v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod číslom 41/2010, uznesenie zo 17. júna 200 sp. zn. 2 Cdo 128/2005, uznesenie z 20. januára 2010 sp. zn. 5 Cdo 252/2009), ako aj s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález z 1. júla 2009 zn. II. ÚS 398/08).

So zreteľom na uvedené mimoriadny opravný prostriedok odporcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal. Dovolací súd jej nepriznal

náhradu trov dovolacieho konania, lebo jej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : *Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.*

V Bratislave 30. septembra 2013

JUDr. Daniela Švecová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová